

Duurzaam asset management

Postbus 30113
8003 CC Zwolle
Info@assetresolutions.nl
www.assetresolutions.nl

Ype Wijnia en John de Croon

23 maart 2018

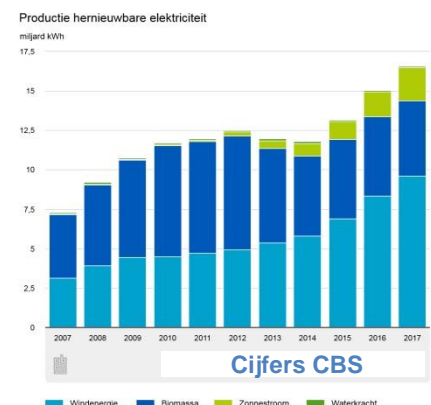
De opletende lezer moet zijn opgevallen dat het een tijdje stil is geweest op het gebied van columns. Nu ja, opletend: de laatste echte column dateerde van 24 december 2015¹. Je moet dus wel onder dezelfde steen hebben geleefd als wij om dat niet op te merken. Daar zijn natuurlijk allerlei oorzaken voor: de brug stond open, er is ingebroken door een koe², de hond had de autosleutels opgegeten³, een van ons moest promoveren⁴, de trein stopte niet op het station⁵ en noemt u maar op. Wat ook meespeelde is dat het onze honderdste column was. Dan is de inspiratie wel zo'n beetje uitgeput. Columns schrijven was voor ons dus geen duurzame activiteit.

Nu we het (100% toevallig) toch over duurzaamheid hebben: dat was ook het onderwerp van onze laatste column. We haalden toen het memorabele akkoord van Parijs aan waarin is afgesproken om alles in het werk te stellen om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2°C. Feitelijk komt dat erop neer dat de gehele wereld vanaf 2050 zo ongeveer 100% duurzaam moet zijn en er geen netto uitstoot van CO₂ meer mag zijn. Een prachtige doelstelling, en onderschreven (toen in ieder geval) door vrijwel alle landen in de wereld. Maar wat elke asset manager ook weet: een doelstelling zonder plan om daar te komen is niets waard. Dus hoe wil men dit eigenlijk voor elkaar krijgen?

In de discussie rondom de beperking van het effect van de mens op de wereld zijn een aantal kampen te onderscheiden. In de eerste plaats zijn er (nog altijd) de ontkenners: de wereld warmt niet op want het is het koudste begin van de lente sinds tijden, als de wereld al opwarmt dan is dat natuurlijk en niet door menselijke CO₂ veroorzaakt, als de menselijke CO₂ al een invloed heeft dan lost dat zich vanzelf op doordat planten harder gaan groeien, en wij zijn niet het probleem maar de anderen. Deze groep zal dus geen plan gaan maken.

Als tweede groep zien wij de pessimisten. De mens is de draagkracht van de wereld al lang voorbij en de klimaatverandering is al bijna niet meer te stoppen bij 2°C opwarming. Nieuwe technologie is geen oplossing, we zullen het energieverbruik per persoon 10-100 keer moeten verlagen om nog enige kans te maken. Daarnaast zullen we (de stijging van) de wereldbevolking moeten beperken. Maar plannen om dit echt voor elkaar te krijgen zie je niet veel. Er wordt wel geroepen dat het zonder comfortverlies kan, maar op basis van de voetafdruk per land⁶ zou je toch denken dat je terug moet naar het welvaartsniveau van Bangladesh.

De derde groep bestaat dan uit de techno-optimisten. Voor alle duidelijkheid, wij scharen onszelf daar ook onder. De belangrijkste reden (voor ons in ieder geval) is simpele fysica: de zon straalt per uur ongeveer evenveel energie in op de aarde als de mensheid in totaal in een jaar gebruikt. Dan moet het toch op één of andere manier mogelijk zijn om zonder al te veel impact op de aarde te leven, zelfs bij het huidige energieverbruik. De ontwikkelingen gaan technologisch ook razendsnel. Sinds 2015 is het vermogen aan zonnepanelen verdubbeld in Nederland en de groei lijkt aan te trekken⁷. Er wordt gewerkt aan het verbeteren van het rendement van

¹ <http://www.assetresolutions.nl/nl/column/een-duurzame-kerst>

² <https://www.jobat.be/nl/artikels/top-tien-slechte-excuses-om-je-ziek-te-melden/>

³ <https://www.ze.nl/artikel/213289-de-beste-smoesjes-om-niet-op-je-werk-te-komen>

⁴ <https://www.tudelft.nl/evenementen/2016/tu-delft/04-apr/promotie-yc-wijnia-asset-management/>

⁵ <https://www.zwollenu.nl/opening-station-stadshagen-afgeblazen-problemen/> : dit is overigens de laatste opmerking die we in de winter van 2017-2018 over het spoor maken

⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_ecological_footprint

⁷ <https://solarmagazine.nl/nieuws-zonne-energie/15231/nationaal-solar-trendrapport-853-megawattpiek-zonnepanelen-geïnstalleerd-in-2017>

fotosynthese om het wereldvoedselprobleem op te lossen⁸. Deze week is de eerste vergunning verleend voor een subsidieloos windpark op zee⁹. Het regeerakkoord heeft al een indicatieve doelstelling per sector gemaakt en daarover worden aan de klimaattafels verdere afspraken gemaakt¹⁰. Hier lijkt dus wel een strategisch plan gemaakt te worden.

Wat ons als asset managers wel zorgen baart is dat het waardesysteem waarmee we oplossingen gaan beoordelen niet onomstreden is¹¹. Gaat het bijvoorbeeld alleen om CO₂ of spelen ook de andere milieueffecten een rol? Kijken we alleen naar de lokale effecten of nemen we de verborgen impact¹² op de rest van de wereld ook mee? En kijken we alleen naar het voorkomen van de opwarming, of ook naar effectieve maatregelen om ermee om te gaan? Oftewel, doen we een lokale of een globale optimalisatie? De aard van het duurzaamheidsvraagstuk is principieel globaal. Oplossingen zullen dan op hun systeemimpact beoordeeld moeten worden op de lange termijn met de gehele aarde als systeem. Als we zo'n beoordelingskader hebben dan kunnen we ook als asset manager weer aan de slag. We kunnen dan bijvoorbeeld maatregelen afserveren die goed lijken te zijn, maar door hun verborgen impact uiteindelijk averechts werken. Denk bijvoorbeeld aan de maintenance induced failures, die elke asset manager hoog op zijn aandachtlijstje moet hebben staan. Maar het gaat ook domweg om het prioriteren van maatregelen. Sommige zaken werken misschien wel, maar slechts een heel klein beetje en dan had je de tijd en middelen beter aan andere zaken kunnen besteden.

De ontwikkelingen die nu gaande zijn schreeuwen dus om antwoorden op het gebied van asset management. Hoe gaan we duurzaamheid in de risicomatrix meenemen bijvoorbeeld? En hoe gaat de balans tussen vervangen en instandhouden met levensduurverlenging uitpakken als je de duurzaamheid meeweegt? Welke vuistregels voor duurzaamheid kunnen we als asset managers nu hanteren? Al deze vragen worden gekenmerkt door 2 aspecten: beoordelingskader en lange termijn planning. Omdat we op beide gebieden naar het schijnt onze sporen hebben verdiend, hebben we besloten de handschoenen op te pakken. In de komende periode gaan we proberen hier handen en voeten aan te geven. Deelresultaten zullen we middels onze columns met u delen. Voor de komende tijd kunt u daarom een reeks publicaties tegemoet zien, waarbij we geen taboe uit de weg zullen gaan. We zullen onze antwoorden proberen op te bouwen vanuit de basis, zodat iedereen ze zelf kan narekenen. Omdat we controversiële onderwerpen niet uit de weg willen gaan, zullen we meer zorg besteden aan de onderbouwing middels bronnen. Desondanks zullen we de relativerende noot niet vergeten. We hebben ook niet de illusie dat we de wereld zullen veranderen, het is moeilijk genoeg de eigen impact een beetje naar beneden te brengen. Toch hopen we stiekem ook wel een bijdrage te leveren aan het nationale debat. In ieder geval tot de zomer is columns schrijven voor ons weer duurzaam asset management.

John de Croon en Ype Wijnia zijn partner bij AssetResolutions B.V., een bedrijf dat ze samen hebben opgericht. Periodiek geven ze in deze column hun visie op een aspect van asset management. De columns staan gepubliceerd op de website van AssetResolutions, <http://www.assetresolutions.nl/nl/column>

⁸ <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/2018/voedselzaak/ideeen/het-antwoord-op-het-voedselvraagstuk-is-veel-sterkere-fotosynthese/>

⁹ <https://www.nu.nl/economie-achtergrond/5184059/met-subsidieloos-windpark-zee-schrijft-nederland-geschiedenis.html>

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/regering/regeerakkoord-vertrouwen-in-de-toekomst/3.-nederland-wordt-duurzaam/3.1-klimaat-en-energie>

¹¹ <http://www.mkatan.nl/nrc-columns/552-10-maart-2018-stem-en-geweten-van-de-wetenschap-het-geweten-van-de-wetenschap-de-stem-van-de-wetenschap>

¹² Zie ook <https://www.thinkbigactnow.nl/> van Babette Porcelijn